

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, єДНАЙТЕСЯ!

ЗА

Орган парткому, ректорату,
комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського ордена Трудового
Червоного Прапора
державного університету
ім. І. І. Мечникова

НАУКОВІ
БАДРИ

ПОСТАНОВА

ВЧЕНОЇ РАДИ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА
ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ім. І. І. МЕЧНИКОВА

Про виконання соціалістичних 30- бов'язань, взятих колективом Одеського університету на означенування 50-річчя СРСР

Заслухавши і обговоривши доповідь ректора університету, професора О. В. Богатського «Про виконання соціалістичних зобов'язань, взятих колективом університету в означенування 50-річчя утворення Союзу Радянських Соціалістичних Республік», вчена рада відзначає, що факультети, кафедри, наукові підрозділи та всі інші установи і служби університету, виконуючи історичні рішення ХХІV з'їзду КПРС, Постанову ЦК КПРС «Про підготовку до 50-річчя утворення СРСР», відповідні рішення ЦК КП України, проробили різномінчну і цілеспрямовану роботу по підготовці до 50-річчя утворення СРСР, великого всенародного свята дружби і братерства народів нашої багатонаціональної держави, свята торжества ленінської національної політики. Колектив університету, керований партійною організацією, зосередив свої зусилля на підвищенні всього рівня учебово-методичної та ідейно-виховної роботи, на вихованні всіх студентів та співробітників університету на революційних, бойових та трудових традиціях Ленінської партії і радянського народу, на ідеях пролетарського інтернаціоналізму.

План заходів і соціалістичні зобов'язання колективу університету, прийняті 24 листопада 1971 року на засіданні вченої ради, доповнені рішенням ректорату від 4 жовтня ц. р. в основному, виконані. Позитивний досвід роботи нашого університету відзначений в рішенні Колегії МВССО УРСР від 17 листопада 1972 р. «Про підготовку вузів м. Одеси до 50-річчя утворення СРСР», а також Центральним РК КПУ м. Одеси, який нагородив університет почесним вимпелом «Переможця в соціалістичному змаганні, на означенування 50-річчя утворення СРСР».

Колектив університету домігся збільшення успішності на 7–10 процентів в порівнянні з рівнем 1969–1970 навчального року. В університеті виконано ряд великих теоретичних робіт, в тому числі дві роботи: член-кореспондента АН УРСР професора В. П. Цесевича і старшого наукового співробітника М. С. Казанасмаса «Атлас пошукових карт земінних зірок» і доктора філософських наук, професора А. І. Уйомова «Логічні основи методу моделювання», які можуть бути подані на здобуття державних премій. Великий розвиток одержали господарівні дослідження, обсяг яких в 1972 році склав 2 млн. крб. (проти початкового плану в 1 млн. 800 тис. крб.). Тільки за 1972 рік співробітниками захищено 7 докторських і 30 кандидатських дисертацій. Колективом університету проведено 11 наукових конференцій, присвячених 50-річчю утворення СРСР. П'ять студентів університету (т. А. Кушніренко, Е. Черкез, Г. Заславський, С. Богіна, А. Бенько) стали в 1972 році лауреатами всесоюзного, а 55 студентів — республіканського конкурсу студентських наукових робіт з суспільних, гуманітарних і природничих наук (в тому числі 2 і 37, відповідно, з суспільних наук). В 1972 році проведена значна робота по зміцненню співробітництва з братніми університетами союзних республік СРСР (укладення договорів про братську дружбу і всебічне співробітництво з Ростовським і Кубанським університетами РРФСР, Львівським).

(Закінчення на 2-й стор.).

РІК ВИДАННЯ

XXXVIII

№ 38 (1096)

18 ГРУДНЯ

1972 р.

Ціна 2 коп.

КОЛЕКТИВ УНІВЕРСИТЕТУ

УСПІШНО ВИКОНАВ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ,

ВЗЯТИ НА ЧЕСТЬ 50-РІЧЧЯ

УТВОРЕННЯ СРСР

СТУДЕНТ!

ТВІЙ ДАРУНОК СВЯТУ —

СУМЛІННЕ НАВЧАННЯ, ОСОБЛИВЕ

НАПРУЖЕННЯ СИЛ НА ЮВІЛЕЙНІЙ

ВАХТІ І УСПІШНЕ СКЛАДАННЯ

СЕСІЙ.

вався; невдало спланував матеріал. Або питання були поставлені студентам не по суті.

Дехто з викладачів скаржиться на строки атестації: прочитано лише частину курсу, не складається уяві щодо повної картини знань студента. А вона, ця картина, й не потрібна. (Атестація

Вона була першою. Від неї захоплювало подих: круїзля голова, здавалося, начебто летиш кудись у пастку. Першокурсники підскакували ногами з її іменем на вустах. Атестація! Години, проведені за конспектами, опитування, заліки, контролні. І ось закінчилася наша перша атестація. Закінчилася генеральна репетиція зимової сесії, перевірка знань, уваги, наполегливості.

Атестація допомогла нам побачити свої недоліки, навчитися нарешті вчитись.

«Пульсар», стіннівка комітету комсомолу I курсу фізфаку.

Виступ цей ми попросили прокоментувати проректора по учебовій роботі ОДУ Дмитра Івановича Поліщукі.

Написано досить натхненно. Однак коли мова йде про атестацію, не можна говорити про «генеральну репетицію» сесії, залік, колоквіум. Атестація задумана як засіб активізації самостійної роботи студентів. З її допомогою викладач може контролювати, чи регулярно студент працює над предметом.

Зараз дуже гостро постало питання «вживання» знань, або затухання їх. Поставте хорошому студентові, четвертокурсникові, питання з матеріалу, який він вивчав на перших курсах. Здебільшого виявиться, що все чи майже все забуло. Як же зробити засвоєння найпотрібнішої суми знань глибшим? Як зменшити нахил кривої затухання знань? Над цією проблемою вже серйозно задумувалися вчені й педагоги, займаються нею і в соціологічній лабораторії при нашій кафедрі філософії. А поки що — атестація.

Студенти плачуться: стислі строки атестації! Нема часу на підготовку! На час атестації покидали інші заняття. Виходить, мовляв, протилежний результат!

Для того, хто регулярно практикує над підручниками й конспектами, атестація не страшна. Його не застукає зненацька, він і без спеціальної підготовки відповість на запитання викладача.

В Московському інституті електронної техніки, де я побував нещодавно як учасник спеціального семінару з питань перевірки знань, атестацію проводять через кожні два тижні. Установлено спеціальні класи. Опитування проводять машини, машини ставлять запитання й виставляють оцінки. Студенти весь час працюють, бо кожен знає — завтра можуть спитати! Викладачі розробили до десяти тисяч запитань з своїх курсів. На такий шлях стає і наш університет.

АТЕСТАЦІЯ? — ТАК, АТЕСТАЦІЯ.

■ НЕ ЗАЛІК, НЕ КОЛОКВІУМ, НЕ ТРЕТЬЯ СЕСІЯ

■ ХТО ГОТОВИЙ ВІДПОВІСТИ НА 10 000 ЗАПИТАНЬ

■ ДОПОМОЖУТЬ МАШИНИ

■ ПІДГОТОВКА ДО СЕСІЇ — ЦІЛИЙ РІК

■ А ВІ, БУДЬ ЛАСКА, БЕЗ СТИПЕНДІЇ

Ви самі, Дмитро Іванович, чи таєте фізику першокурсникам. Як пройшла в них атестація?

Я підготував 80 запитань для так званого тест-опитування. Під копірку вийшло 160 карток. Кожен з 130 моїх слухачів мав одержати своє запитання. Списування з конспекту чи підручника вимагало осмисленої відповіді. На цю роботу я дав студентам 15–17 хвилин наприкінці лекції. Результат? Два «нездовільно», троє не здали робіт, всі інші — позитивна оцінка.

Виходить, що викладачеві треба під час атестації чимало поправляти.

Тому, хто веде практичні, лабораторні, семінарські заняття з студентами, майже все ясно: атестують по відповідях. Перевірити треба лише того, хто відмовився або пропускав. З лекційним курсом складніше. Тут не запропонуєш одної форми. До свідда, спостереження викладача допоможуть йому обрати відповідну форму — маленька контрольна, тест-опитування тощо. Треба використовувати й машини-екзаменатори.

Тут і лекторові треба замислитися про свої оргіхи: до викладу якоїсь теми не досить підготу-

ти показати, що студент знає з курсу на сьогоднішній день). Це знову ж таки підміна атестації екзаменом чи заликом.

Які ж результати атестації, котра щойно закінчилася?

В цілому позитивні. Атестації примусять наших студентів займатися науками з більшою ритмічністю. Таким чином, підготовка до сесії розтягується на весь семестр. А ті короткі дні, що діються між екзаменами, допоможуть продумати форму твоїх відповідей, мобілізувати красномовність, чи що.

Зробили ми й інші організаційні висновки. Цими днями підписано наказ про позбавлення стипендії таких студентів — Демидов Г. В., Генелл В. В., Тетната Л. А. (факультет романо-германської філології), Дзецул В. Д., Жаданова О. П., Тюпін А. С., Зінчук П. П., Хомко М. Н., Кожухар І. М., Богданов М. М. (механіко-математичний факультет), Митрофанов В. Н., Полєтаев В. В., Сафронов К. Л., Рудник М. С. (фізичний факультет). За те, що мали погані знання під час атестації.

До відома всіх — ректорат вирішив до Нового року провести ще одну атестацію.

Інтерв'ю провела К. ЧЕЧКІНА.

велими актуальні теми — роль водоростей в біологічному очищенні морської води.

Разом з працівниками кафедри ботаніки вони часто відправляються на берег моря для збирання матеріалу, ведуть кількісний та якісний аналіз. Нас цікавить насамперед цистозира та інші перспективні для народного господарства водорости, потрібні для одержання йоду, брому, агару тощо.

І. ПОГРЕБНЯК, професор зав. кафедрою ботаніки.

АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ ПРО СРСР

Нешодавно відбулася конференція студентів філологічного та юридичного факультетів, присвячена 50-річчю утворення СРСР. Проходила вона англійською мовою. Так задумали її організатори.

Студенти юрфаку прочитали доповіді «СРСР в боротьбі за мир» (Н. Мусич) і «Утворення національних областей в СРСР» (І. Ануфрієв).

НА МОРЕ ЗА ВОДОРОСТАМИ

Студенти IV курсу біологічного факультету Олександр Слюсаренко та Олег Беломестов пишуть курсові роботи, присвячені

ЧЕРГОВЕ ЗАСІДАННЯ ПАРТКОМУ

На черговому засіданні партійного комітету, що відбулося 13 грудня, в центрі уваги комуністів було питання «Про серйозні методологічні помилки в діяльності кафедр історії Української РСР історичного факультету». Комуністи принципово, по-партийному обговорили питання, наголошуячи на необхідності термінового викорінення помилок ко-

ПОСТАНОВА

РАДИ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ім. І. І. МЕЧНИКОВА

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).
ким і Сімферопольським — УРСР, Тбіліським університетом Гр. РСР, Гомельським — БРСР, Туркменським і Латвійським університетами, Вільнюським — Литовською РСР та Київським університетом Молдавської РСР). Значно посилилась пропагандистська робота, що проводиться співробітниками і студентами університету в Одесі та області (тільки за 1972 рік в районах області силами університету проведено 38 днів науки).

Поряд з цим слід відзначити, що ще не всі факультети, кафедри та інші підрозділи університету працюють з повною віддачею сил, завдяки чому мають місце серйозні недоліки. По суті, згадані ланки університетського колективу знижують загальну ефективність роботи університету, що особливо неприпустимо на фоні загального піднесення і ентузіазму передових колективів. Так, мають місце факти низької якості лекцій та семінарських занять (наприклад, історичний факультет, професор С. К. Мельник), грубих методологічних помилок у викладанні (історичний факультет, доцент П. І. Воробей та ін.), порушення трудової дисципліни з боку студентів і співробітників університету. Все так само серйозно відстає по темпу і загальному рівню наукової роботи біологічний факультет (неприпустимо, наприклад, що кафедри гідробіології — завідуючий професор Ф. С. Замбіборщ, зоології хребетних — в. о. завідуючого доцент Л. Ф. Назаренко, генетики і дарвінізму — завідуючий професор О. І. Воробйов зовсім не виконують господарівських дослідів робіт). Є серйозні недоліки і методологічні прорахунки в роботі історичного факультету. Ряд кафедр університету не відповідають рівню сучасних вимог. Серйозні недоліки властиві господарському апарату університету (проректор М. М. Король).

ВЧЕНА РАДА УХВАЛИЛА:

Відзначити, що колектив університету, в основному, виконав соціалістичні зобов'язання і план заходів на ознайомлення 50-річчя утворення СРСР.

До 15 грудня ц. р. затвердити на засіданні ректорату кандидатури, висунуті на Дошку пошани університету, вважаючи основним критерієм для цього роботу кожного співробітника і студента по виконанню зобов'язань, прийнятих до 50-річчя утворення СРСР.

Всім факультетам, кафедрам, науковим установам та іншим підрозділам університету подати до 15 грудня ц. р. в ректорат свої пропозиції по нагородженню Почесними грамотами університету співробітників університету, студентів, які особливо відзначились в роботі по підготовці до 50-річчя утворення СРСР.

Газеті «За наукові кадри» широко популяризувати підсумки виконання соціалістичних зобов'язань до 50-річчя утворення СРСР, звернувшись особливу увагу на ознайомлення громадськості університету з найбільш важливим науковим напрямком і ведучи гостру і безкомпромісну критику недоліків в роботі ряду факультетів, кафедр та інших підрозділів.

Зобов'язати ради факультетів до 30 грудня ц. р. підбити детальні підсумки виконання тих зобов'язань і заходів кожної кафедри, наукової установи, підрозділу, а також курсів і груп, які не ввійшли в загальноуніверситетський План заходів, звернувшись особливу увагу, з одного боку, на позитивний досвід роботи, з другого боку, — на факти недоліків, помилок, невиконання зобов'язань. Суворо вимагати з кожного члена колективу.

Звернути увагу декана біологічного факультету професора Ф. С. Замбіборща на неприпустимість дальшого відставання факультету в забезпеченні належного темпу, масштабу, рівня наукових досліджень, особливо з господарівською тематикою.

Співдружність університетів

Дні Молдавії на географії

«Да здравствует дружба народов Советского Союза!»

«Палкий привіт посланцям братнього молдавського народу!»

«Бине аць венит пе пэмынтул украинеск!»

«Добро пожаловать, дорогие молдавские друзья!»

Такі транспаранти замайоріли з ранку 1 грудня в учбовому корпусі геолого-географічного факультету і на приміщені гуртожитку №5.

Цього дня для участі в святкуванні «Дня Молдавії», що проводився на ознайомлення 50-річчя СРСР, в гості до географічного факультету Тираспольського державного педінституту ім. Т. Г. Шевченка на чолі з деканом факультету, доцентом І. К. Горашем, а також делегація Інституту геології і геофізики АН МРСР на чолі з директором доцентом А. В. Друмом.

Урочисте засідання ради та НСТ факультету, присвячене 50-річчю утворення СРСР, відкрив проектор по учебній роботі доцент Д. І. Поліщук.

З вітанням до присутніх звернулись професор університету

І. Я. Яцько, директор Інституту геології та геофізики АН МРСР доцент А. В. Друм, декан географічного факультету Тираспольського педінституту доцент І. К. Гораш, професор Гомельського університету С. Д. Туровський, завідуючий відділом палеонтології і стратиграфії Інституту геології і геофізики АН МРСР доцент К. М. Негадаев-Ніконов.

Всі виступаючі підкорислили плідність наукових зв'язків між геологами і географами України та Молдавії. Геологи Одеського університету І. Я. Яцько і Є. Т. Мальований в перші післявоєнні роки провели геологічну та гідрогеологічну зйомку території Молдавської РСР. В тісному контакті з одеськими геологами всі роки працюють палеонтологи, які неодноразово організовували наукові конференції.

Як в Одесі, так і в Кишиневі збирались географи для вирішення проблем перетворення природи та вивчення ґрунтового покрову. В нашому університеті тільки за останні роки молдавськими вченими захищено 9 кандидатських дисертацій з геології і географії Молдавії.

УЖЕ БЛИЗЬКО 20 років триває діловижна суперечка: хто «розумніший» — людина чи створені ним електронні обчислювальні машини. Ці машини лічать у тисячі разів швидше, ніж може працювати наш мозок. Однак буде розумним — правильно оцінювати оточуючий світ і приймати найліпше рішення — зовсім не тільки вміння швидко рахувати. Треба ще й дуже багато знати, багато пам'ятати і швидко використовувати свої знання.

Скільки хвилюючих суперечок про те в обчислювальному центрі нашого університету! Вони розгорілися з особливою силою, коли в Одесу приїхали дві симпатичні жінки з Росії, з Сибірського відділу Академії Наук СРСР. Віра Ровіна і Марія Легостаєва мають багатий досвід спілкування з розумними машинами, вони дали одеситам дуже цінні консультації.

Ось що розповіла нашому кореспонденту про перспективи електронно-обчислювальної техніки працівниця ОЦ ОДУ НЕОНІЛА АНТОНІВНА МАЗУР:

— У сучасних обчислювальних машин два види пам'яті: операційна і зовнішня. У зовнішній пам'яті може зберігатись величезна кількість інформації. Однак, коли машини користуються нею, швидкість їхньої роботи порівняно невелика. Операційну ж пам'яттю машина може користуватись у тисячі разів швидше. Проте, навіть найнеуважніший п'ятикласник пам'ятає в сотні тисяч разів більше, ніж може зберегти в своїй операційній пам'яті найкраща обчислювальна машина. В цьому одна з найважливіших причин, чому сьогодні людський мозок, безперечно, переважає будь-яку обчислювальну машину. Вчені підрахували, що для того, щоб порівнятись з людиною по пам'яті, сучасна обчислювальна машина повинна мати об'єм в 1000 кубометрів. Таку машину не візьмеш з собою в космос, та її на землі з нею не буде зручно працювати.

Спершу в обчислювальних ма-

шинах використовувались звичайні електронні лампи. Такою була наша університетська машина «Урал-2». Потім на зміну лампам прийшли транзистори. Машини стали менші, надійніші й стрімкіші. Наша М 220-М — машина другого покоління, 25 тисяч операцій на секунду. Працює у два в половину разів швидше, ніж попередня.

А зараз транзистори починають замінювати новими чудовими елементами. Звуться вони інтегральними схемами. Уявіть най-

рівнійтє: при використанні транзисторів у кубічний сантиметр ледве втискується один елемент!

Отже машини зможуть запам'ятати в тисячі разів більше, ніж сьогодні. Революція в електронно-обчислювальній техніці! Правда, за свою оперативною пам'яттю вони ще не дожнуть нас з вами, але наблизяється. А далі, звичайно, замість інтегральних схем вчені запропонують щось зовсім нове, могутніше. Що буде тоді? Хто буде розумнішим — людина чи машина? Кожен з

ЧИ ПОРОЗУМНІШАЮТЬ МАШИНИ?

точнику керамічну пластинку розміром з копієчну монету. На таку пластинку можна нанести ще більш тонкий шар із спеціального матеріалу, і тоді одержаний «бутербрід» перетвориться на опір. Якщо використовувати інші матеріали, вийдуть конденсатори, транзистори — будь-які потрібні для машини елементи. Зібралиши кілька таких «бутербрідів» в «етажерку», ми можемо одержати мініаторні підсилювачі, генератори та інші радіосхеми. Зовсім недавно навчилися робити інтегральні схеми інакше — перетворюючи в найскладніші електронні прилади найменші кристаліки спеціальних речовин. В одному такому кристалі об'ємом в 1 кубічний сантиметр можна вмістити до 1000 елементів. Потім

К. ВАСИЛЬЄВА.

Марія Легостаєва — працівник ОЦ Сибірського відділення АН СРСР.

Суперечка.

Що «скаже» машина? Начальник зміни обчислювального центру ОДУ Володимир Душенковський, працівник ОЦ Сибірського відділення АН СРСР Віра Ровіна і Владислав Ефендієв, асистент кафедри обчислювальної математики ОДУ.

Фото К. ЧЕЧКІНОЇ.

відями виступили В. Дацікіна, А. Авдейчик та А. Шувалов. В їх доповідях були висвітлені підсумки геологічних та географічних робіт одеських вчених за 50 років існування СРСР.

Урочисте засідання закінчилося великим святковим концертом, в якому взяли участь художня самодіяльність гостей і геолого-географічного факультету нашого університету.

Другого дня гости здійснили екскурсію по місту, відвідали музеї партізанської слави в катомбах, петрографо-мінералогічний та палеонтологічний музеї університету.

В другій половині дня відбулась товариська зустріч з волейболом. Жіноча команда гостей з «сухим» рахунком обіграла нашу команду, але наша чоловіча команда з рахунком 3:0 виграла.

У гуртожитку на честь гостей відбувся святковий вечір. Довго не змокали російські, українські та молдавські пісні і танцювали на музика, що виконувалась по черзі естрадними оркестрами гостей і гостів.

На прощання була висловлена думка: місціні дружби і науково-співробітництву, які плідно розвиваються вже близько трьох десятиріч.

Ю. АМБРОЗ, доцент,
секретар партбюро
геолого-географічного
факультету.

ВИЙЛИ З ДРУКУ

ПОЛКУ АВТОРІВ ПРИБУЛО

«Правове становище радянської союзної республіки» — так називав свою книжку завідувач кафедрою державного адміністративного права юридичного факультету Лев Михайлович Стрельцов. Вона вийшла в гарному оформленні на честь 50-річчя утворення СРСР у видавництві «Вища школа» (Київ).

У книзі на значному фактично-мaterіалі розглянуто питання правового становища союзної республіки в складі Союзу РСР, державно-правових відносин між СРСР і союзними республіками — суверенними державами, суб'єктами найвищої форми соціалістичної федерації. Висвітлюються проблеми суверенітету в історико-правовому розвитку, його значення як загальної, найважливішої властивості держави, принципи і правові основи розмежування компетенції між Союзом РСР та союзними республіками, конституційні та інші гарантії суверенітету.

О. ГОРЯІНОВ,
студент-заочник VI курсу.

ЗА НАУКОВІ КАДРИ

УНІВЕРСИТЕТ СПІВАЄ

Що значить — співати в хорі? Адже співати тут може кожен. Ми не шукаємо вундеркіндів, ми маємо справу із звичайними студентами, юнаками й дівчатаами, котрі просто хочуть співати. Основна вимога під час прийому в хор — правильно прослівяти мелодію пісні.

Головне для нас — приступити смак до музики, любов до неї. Будь-яке мистецтво, що живиться соками національної культури, завжди слугує благородний меті — вихованню, формуванню любові до Батьківщини, до людини.

Як відомо, одеська хорова школа заслужила повагу не лише на Україні, а й в усьому Союзі, навіть за його межами. Однак хорова самодіяльність з цілого ряду причин стоїть не на належній висоті. Наш університет має досить постійні традиції в хоровому жанрі. Вони почалися ще з 50-х років. Відтоді можна про стежити символічну криву піднесення і спадів художньої цінності хору як творчої одиниці. І ось зараз в ювілейному році труд великої колективу високо оцінений авторитетним жюрі республіканського фестивалю. Головою жюрі цього жанру був заслужений діяч мистецтв професор Л. Н. Венедиктов — завідуючий кафедрою Київської консерваторії, головний хормейстер Київської опери.

Умови конкурсу були дуже серйозні. Брати участь міг лише колектив, котрий має в своєму репертуарі не менше десяти різних за жанром і стилем творів. Ювілейна тематика в репертуарі буда теж обов'язковою.

З вузівських хорів на обласний огляд пройшло три колективи: університету, політехнічного і сільськогосподарського інститутів.

Проте витримати всі умови участі (десять творів!) змогли тільки ми.

Як же формувалася програма виступу? Чотири твори вибирали сам колектив, решту називало жюрі. Ми дуже-дуже хвилювалися. Нарешті — співаємо:

Клепінін. З Леніним в серші.
Естонська народна пісня «Отчий дом».

Вебер. Пісня циган.
Арро. Усни, дорогий.

Українська народна пісня «Ой, кинув я бук».

Глюк. Праздник хора.

Пісня індонезійських рибалок «Зинг-зонт».

Савицький. Червоні маки.

Благообразов. Над рекой Днепром.

Шебалин. Утес.

Солістами були З. Павлик, Нгуен Суан Тханг, А. Торзюк, М. Щука. Змагатися доводилося з таким серйозним суперником як хорова капела Будинку художньої самодіяльності імені Лесі Українки, де співають понад п'ятнадцять професіонально грамотних учасників. Хоч і дуже хвилювалися, але звукали досить добре на обласному огляди. А на республіканському почували себе ще впевненіше. Жюрі навіть запропонувало записати нам кілька творів на пластинку фірми «Мелодія». І ми раді сказати, що вже записалися.

Що ж дозволило добитися успіху на фестивалі, присвяченому 50-річчю утворення СРСР? Це, наскамеред, звичайно, наполегливі праця, захоплення колективу, бажання відстоїти честь свого університету.

Поруч з ветеранами, п'ятикурсниками, такими «фанатами» хорового співу як Віктор Баранник (він староста хору, комуніст), Раїса Гандрабура, Ольга Хлів-

нююк, Ніна Гладченко, Олена Дементьєва, Валентина Качкова, Борис Бачур, до нас прийшли здібні молоді виконавці, справжні ентузіасти — першокурсники, які стануть гідною зміною випускників. Вони вже зрозуміли, що коли співати разом, дружніше й яскравіше, ніж якщо її співав би один. Відчути цієї сили колективного виконання має колosalний виховний вплив на молоду зміну.

Щороку наш хор зустрічається з іншими колективами, з вузівськими хорами інших міст. Цікаво пройшла в цьому році поїздка до столиці сонячної Грузії — Тбілісі. Дуже сподобалася нам грузинська тепла гостинність.

Не можна не сказати про допомогу й велику увагу до хору з боку ректорату, партійної та громадських організацій. Хористам, котрі вчаться успішно, завжди надають місця у гуртожитку, подають матеріальну допомогу. Голова студентського клубу Е. Чечельницький своєю невтомною енергією цементує всю самодіяльність, непримирено воює з халтурою, виявляючи високу художню вимогливість до колективу.

За це ми йому дуже вдячні. Хоч переможців і не судять, ви скажемо одне побажання. Мало в нас у хорі чоловіків. До речі, поздоровляючи нас з успіхом, про це наголосили у своєму виступі наше вельми шановне жюрі. Отже, запрошуюмо. Запрошуюмо всіх — і дівчат і юнаків. Особливо юнаків. Приходьте. Співайте з нами. Не пошкодуєте.

Колективний кореспондент «ЗНК» — хоровий колектив університету на чолі з хормейстером А. П. СЕРЕБРИ.

Фото К. ЧЕЧКІНОУ.

Платон Бебіа

ПЕСНИ А БХАЗИ

Старинные песни, как пули, кипучи,
Как сабли героев, бесстрашны и злы.
Они нам расскажут о ранах пекущих,
О взлете над миром высокой скалы.

Te песни

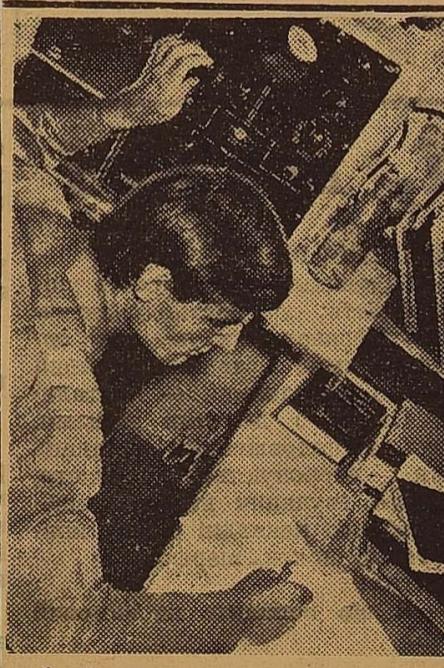
Кайсын Кулиев

ЛУННАЯ НОЧЬ

Лунный свет в ночи —
как свечка.
Русло. — Дерево. — Отрог.
Я иду. Долина. — Речка.
На камнях сухих дорог
Лунный факел ночь поджег.
Под луной светлеют горы.
На снегу вершин — луна
И на каменном заборе.
Белизной озарена
Горной ночи крутизна.
Луч луны летит рапирой
На дома, на караагач.
Сквозь густую ночь над миром
Лунный диск летит, как мяч.
В эту ночь луны не плачь!

Переводы выпускника филфака ОГУ А. ЯНИ.

борьбу воспевали нередко,
Они помогали врага победить...
Лишь не было
шуточной песни у предков:
Им некогда было шутить!

Аспірант.

Фото С. ЄФІМОВА.

КОНФЕРЕНЦІЯ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

21—23 грудня 1972 року відбудеться міжвузівська наукова конференція аспірантів та молодих вчених, присвячена 50-річчю утворення Союзу РСР.

Мета цієї конференції полягає в тому, щоб надати можливість молодим науковцям звітувати про

ті результати досліджень, які проведено та завершено до цієї славної історичної дати в житті всього нашого народу.

Підготовку конференції здійснює оргкомітет, до складу якого входять провідні науковці університету, представники ради молодих вчених Одеського держуні-

РІВНЯЙТЕСЬ НА ПРАЦІВНИКІВ БІБЛІОТЕКИ

Про аварійний стан нашої бібліотеки — кращої в республіці — говорилося вже чимало. І зараз дещо робиться, щоб врятувати її. Але положення тяжке, тому відсторонення виконання термінових робіт є неприпустимим. Але ж подивимося, як виконуються роботи, що рекомендовані спеціальною комісією? Переінка зовнішньої каналізації — не виконано; перенос трьох каналізаційних випусків з будівлі — не виконано; ремонт зливного лотку навколо стін будівлі — не виконано.

Разом з тим надходять нові тяжкі відомості: у підвальному поверсі книгосховища, в приміщенні газетного фонду, в стінках будівлі з боку міськсаду з'явилася нові тріщини, які свідчать про те, що осідання продовжується.

Будівельники обіцяють після стабілізації будівлі провести ремонт. Вже замовлено проект укріплення будівлі, а поки що ... Діаметральна протилежність цьому — робота колективу студентської бібліотеки. Слід тільки дивуватися, яким «чудом» численний колектив студента практично одержує всю необхідну літературу. Ціною яких зусиль і чого це зробив — ось про що хочеться розповісти.

Знову відродив роботу в бібліотеці скромний колектив студентської бібліотеки, який складається з самих жінок. І саме на їх тендітні плечі лягло велике не тільки організаційне, але й фізичне навантаження. Саме вони в дуже короткий строк організували на всіх факультетах пункти видачі книг. Щоб зробити це, слід було відібрати літературу, з урахуванням особистостей стаціонарного, вечірнього і заочного навчання. Найбільші труднощі були при розподілі суспільно-політичної літератури, яка так потрібна студентам всіх факультетів.

Треба було терміново відібрати літературу для зберігання в підвальному залі організувати майбутній читальний зал. На факультетах мали піти найдосвідченіші працівники. І це з колективу всього в двадцять чоловік! А напружене становище співпало з найбільш жарким періодом літа. Треба було затримати заплановані графіком відпустки, а тих, хто був у відпустці, — відкликати.

Працювати довелось у винятково важких умовах. Це вони, наше славні трудівники, самі знімали книги з полиць, зв'язували їх в пачки, зносіли з третього поверху, вантажили на машини і везли в підваль та у видлені приміщення. Всі працювали самовідано, прекрасно розуміючи, що від їх праці, від їх «залізної дисципліни під час праці» (В. І. Ленін) залежить подальша доля всієї бібліотеки, без якої немислимим навчанням багатотисячного студентського колективу університету. І тільки під кінець липня нам дали допомогу — студентів. Але все ж і тоді самим жінкам доводилось розставляти стелажі в нових приміщеннях, вести бібліотечний інвентар, каталоги, стояли... Загальна кількість вивезеної літератури склала понад 150 000 томів!

І зараз колективу бібліотеки нелегко. Адже для того, щоб виконати студентські замовлення, доводиться йти в аварійні приміщення, підбирати літературу, зв'язувати її в пачки і приносити в свою бібліотеку. Тут дуже до речі звернувшись до студентів, щоб вони користувались й іншими бібліотеками міста. Наприклад, бібліотека ім. В. І. Леніна може задовольнити майже повністю потреби в книгах.

Через те, що філіали бібліотек в різних місцях, важко забезпечити книгами всі точки видачі. Так, зараз два читальні залі в гуртожитках обслуговує всього одна людина, в той час як в нормальних умовах на видачі в читальному залі працювало по-змінно двоє.

І ще одна серйозна проблема: практично немає місця для зберігання літератури, що надходить, — учебової і науково-методичної. Немає місця для зберігання періодики. Всі ці питання ще належать вирішити. І в цьому нам мають допомогти будівельники. Останнє слово — за ними. Вони повинні, зобов'язані рівнятися на таких ентузіастів бібліотеки, як Л. Антонова, С. Бондар, Т. Еллерман, Г. Ковтун, Л. Побочна, В. Купчинська, Л. Мусій, Н. Курносова, Р. Шарканська та багатьох інших.

Ж. БРОУН,
доцент,
член профкому університету.

ПРО ЖИТТЯ СКОВОРОДИ

На днях відбулася зустріч членів кафедри української літератури з студентами біологічного факультету з нагоди 250-річчя з дня народження українського філософа-просвітителя Г. С. Сковороди.

Заступник секретаря партбюро біофаку доцент Н. Жаренко привітала добре починання членів кафедри української літератури, які прийшли до біологів, що розповісти про життя і літературну діяльність мандрівного вчителя, філософа-гуманіста, письменника-демократа.

З великою доповіддю виступив доцент П. Т. Маркушевський. Пристрастно й емоційно розповів він про життєвий шлях Григорія Саввича Сковороди, що ще за життя став постаттю легендарною.

Доповідач наголосив, що творчість Сковороди пройнята непоганою вірою в народ, полум'яним прагненням служити йому.

Вчення Сковороди, підкреслив він, будило сумління, підносило людську гідність, наголошувало

на величезній ролі праці як основи людського щастя. Сковорода стверджував, що неробство, паразитизм — найбільша людська вада. Він протиставляв трудолюбство широких народних мас пам'яним верствам, говорячи, зокрема, що «здоровий хлібороб щасливіший від хворого царя. Ні, він навіть кращий і від здорового царя».

Виступ кандидата філологічних наук В. В. Шапоренка був присвячений історичній ролі Г. С. Сковороди в розвитку української літератури. Високу оцінку його спадщині дали видатні діячі української і російської культури: І. Франко, Л. Толстой, В. Бонч-Бруевич та ін.

Образ Г. Сковороди увійшов у художню літературу радянського часу. Про нього писали П. Тичина, М. Рильський, В. Шевчук, І. Пільгук і багато і

Калейдоскоп

Редакція газети започатковує нову тематичну сторінку «Калейдоскоп». Ви зможете прочитати тут огляди найважливіших подій у нашій країні та за кордоном, про життя зарубіжних ровесників, цікаву політичну, мистецьку, наукову інформацію, розповіді про визначних артистів, вчених, відповіді на питання.

Все це має на меті розширити кругозір майбутніх педагогів, дати їм додаткові знання, що знадобляться в подальшій роботі.

Ti, хто останнім часом побував у Сполучених Штатах Америки, одностайно відмічають підвищення інтересу американської молоді до Радянського Союзу, життя своїх ровесників. Особливо це помітно зараз, коли трудачі світу відзначають велике свято нашого народу — піввіковий ювілей Союзу РСР. І це не тільки звичайна цікавість до історії далекої маловідомої країни. Це й спроба розібратися у питанні, завдяки чому стала монолітною, цілісною така гіганська держава, як Радянський Союз. Поміж ній відсутні проблеми, що так бентежать, хвилюють американську молодь?

Преса Америки все частіше говорить про «полівіння» студентів коледжів, про «піднесення лівих почуттів» та лівої громадської думки, про університетські рухи, крамольні студентські і шкільні журнали. Слова «ліві», «вліво», «полівіння» так і майсять в статтях, присвяченіх студентам та молоді.

Цей крок американської преси вимушений, як буває вимушений воєнний відступ. І хоча відступ майже завжди виявляє слабкості, у нього є і своя тактика, і свій користолюбний розрахунок, і конвульсійне бажання зменши-

ПОШУКИ У БОРОТЬБІ

ПО СТОРІНКАХ ПРЕСИ

ти втрати, звузити маштаб лиха.

Лівізна часто подається як ніби не усвідомлене самою молоддю томіння духу, безпредметне фрондерство чи щось з давніх-давен врождене, вибачливе, не маюче ні історичних, ні соціальних кордонів. Ох, ця молодь! — лицемірно зітхають автори статей, завжди вона чимось не задоволена, та дайте строк: міне небезпечний вік, і молоді перетворяться у благочесніх тричів акцій.

А насправді? Стихійні та організовані виступи американського студента яскраво відбивають ті складні і часто не зовсім чіткі процеси, що зараз відбуваються в суспільстві найбільшої в світі капіталістичної держави. Війна у В'єтнамі, расизм, підтримка поліцейських режимів Греції, Ізраїлю, все зростаюча злочинність, наркоманія, економічні потрясіння, безробіття, демагогія і лицемірство політиків — всі ці проблеми переплелись у складному вузлі сум'яття, невідненоності у завтрашньому дні, а то й взагалі у тому, що оточує тебе.

4 тисячі студентів, у 1970 — 7 тисяч, а лише за травень 1971 — понад 11 тисяч студентів), студентський рух усе наростиє. Знаменно, що у своїй боротьбі студенти все більше гуртується з робітничим класом, який добре розбирається в тонкощах політичної боротьби.

Не все ще ясно молодим американцям, з дитинства задурманених чадом антикомуністичної пропаганди, але все частіше слова правди доходять до їх стривожених сердець. Симпатії передової молоді на боці тих, хто вкладав квіти в дула солдатських гвинтівок і, відводячи руками штики, вів за собою тисячі чесних американців, вимагаючи припинити криваву бойню у В'єтнамі, покінчити з расизмом, хто вбачає смисл життя в боротьбі за соціальну перебудову суспільства. Клятвою для них звучать слова безстрашної комуністки Анджели Девіс: «В боротьбі можна втратити життя. Та мене це не лякає. Мое життя віддано боротьбі».

НАКУЙ МЕНІ, ЗОЗУЛЕ

На стендах у кабінеті мистецтвознавства незвичайна виставка. Народно-декоративний живопис самодіяльного митця. Сиве минуле нашого народу. Сьогоднішній славний ювілей. Роки звитяг, подвиги народні, його герой. Автор робіт — заслужений мастер народної творчості Ростислав Михайлович Палецький, житель села Троїцького Любашівського району.

Передову молодь не лякають ні агенти ФБР, ні виключення з університету, ні бомби зі слізоточивим газом, ні кінна поліція. І хоча за останні роки уряд все жорстокіше розправляється з невдоволеними (порівняйте такі цифри: у 1969 — заарештовано

Якщо спробувати розповісти цю картину словами, мало що знайдеться додати до вищезгаданих рядків. Рветься в тайок удалий козаченко, наче вистрибнути хоче з полотна й скочити на підлогу, щоб аж стогнали від його веселих чобіт мости. Все ніби? Чекайте, виявляється, є ще щось у цій картині, чого не передали нічим, окрім як ось цим густим сплавом червоних, синіх і зелених тонів. У живопису своя мова.

З роботами Палецького ми вперше познайомилися кілька років тому, коли вони експонувалися в Будинку народної творчості перед відправкою на виставку до міста-побратима Генуї. Потім роботи побували в японському місті Йокогамі, в Польщі, в численних містах РРФСР і всюди в книзі відгуків з'являються написи: це мистецтво радості, свята. Простий, дохідливий живопис, що глибоко хвілює. Є роботи більш чи менш вдалі, але нудних, пісних, байдужих фарб палітра Ростислава Палецького не знає.

Художник хвілює несподіваністю форми, райдужними фонами барв і ліній. Навдивовик яскравий їхній ритм, схожий на музику. Співучі лінії Палецького...

У нього чуйна, допитлива й жадібна до вражень душа. Заслуховується, як він розповідає про рідні краї:

— Та тут, де ми йдемо, проходили колись Наливайко, Гонта, Нечай, Хмельницький. Примаков з легендарним козацтвом... Коли Павло Петрович чи Ростислав заводять про це розмову з п'ятнадцятичними школярами, останні, що знають все на світі, примикують і роззывають роти від подиву.

— Про що думка? — міркує вголос Палецький. — Про корені. Про те, що людині неможна без коріння. Лише тоді їй спокійно і впевнено живеться на землі, коли вона знає, що наслідує людей, які жили до неї, знає, що з'язкі ці не перервалися, бо й сама вона — ланка в ланцюку людства. А інакше — що ж? — «лісток оторвался від ветки родимої».

Мовою народно-декоративного живопису він прагне говорити про минуле і сучасне, шукає своєрідних засобів виразності.

А працює він у колгоспі. Завідує наочною агітацією. Якщо ви хочете познайомитись з Палецьким, відвідайте Троїцьке з його чудовими народними митцями — співаками, сопілкарями, рушничарницями. Прелюдію до цієї поїздки може бути знайомство з його роботами у нас в університеті. В кабінеті мистецтвознавства у нас зараз кує зозуля. Кує вічність народному мистецтву, його нев'ячучій красі і силі.

К. ЧЕЧКІНА.

ПОВЕРНЕННЯ АННИ ГЕРМАН

Недавні гастролі в нашій країні відомої польської зірки естради Анни Герман були її першою після одужання закордонною поїздкою. Коли Герман потрапила в автомобільну катастрофу й одержала важкі травми, далеко не одразу стало відомо, чи зможе вона знову вийти на сцену. Та Герман не тільки повернулася на сцену — вона постала у новій якості. В лікарні вона написала автобіографічну книжку, почала творити пісні, які тепер складають значну частину її програми. Найчастіше це композиції на вірші Аліни Новак та Леоніда Телегі. До речі, одна з пісень Анни Герман написана на вірші відомої радянської поетеси Римими Козакової.

Більшість пісень співачки — це роздуми про життя, людську долю. Роздуми нерідко сумні — загадаймо, в яких умовах вони творилися — її глибоко людяні. Та цей сум не має нічого спільногом з нульовою. Не будучи музичними шедеврами, ці пісні

стають явищем справжнього мистецтва, коли їх виконує Анна Герман.

Своєрідним визнанням її однорідно поставленого голосу стала унікальна у своєму роді подія: естрадна співачка дала сольний концерт у Варшавському Великому театрі. Вона співала арії XVIII століття (з камерним оркестром) й заслужила схвалювальні відгуки спеціалістів за історичну точість стилю й вокальну техніку. Анну Герман не спиняє складність техніки, та якщо крізь неї не проступає близька її серцю співучість — вона просто не співатиме цієї пісні. В той же час ніяк, навіть дуже гарна мелодія, але без літературно оформленої думки, не звабить співачку. Цим і досягається притаманна Герман рівність виконання музики і передачі слів, що складає специфіку естрадного співу.

А Герман сама веде свої концерти (вона добре знає російську мову, бо народилася й прове-

ла дитинство в Радянському Союзі), це надає контакту з залиом додаткової інтимності, та, певно, по-новому освітлює проспівані пісні, особливо написані самою артисткою. Про це треба сказати окремо. Анна Герман — сучасна естрадна співачка. Вона любить пісні мелодійні, змістовні. За рівнем майстерності і знанню модних стилів могла б співати будь-котри, що вона й продемонструвала в італійському «Танго ревної». Її власні пісні, відкриваючи мелодійний дар співачки, відкривають і джерела цього дару: лірічну іntonaciю народних пісень: польських і російських.

Гастролі Анни Герман кладуть початок новому знайомству із співачкою. Ми побачили її зовсім не такою, як раніше. Однак, як тільки ця зустріч відбулася, наша публіка віддала «новій» Анні Герман всю свою давню любов, яка не згасла за час розлуки.

Аж за спину я ноги закину, щоб весь світ здивувався. Який козак вдався...

складки — однобічні, бантові, зустірчі, викладені по прямій або косій лінії тощо.

Додам, що красиве потрібно і вміти носити. Слідкуйте за тим, що ви ходите, сидите, рухаетесь.

«ЗНК»:

— А що мода пропонує чоловікам?

МОДЕЛЬЄР:

— Особливих змін не буде. Поряд з традиційним піджачним костюмом з'явилися різноманітні куртки нового покроя: для дому, відпочинку, роботи сорочки з різних тканин.

Зразком чоловічої моди є одяг, в якому чоловік матиме діловий, мужній та елегантний вигляд.

На закінчення хочу порадити всім, запам'ятайте: головне в моді розкрити себе, виявіти свій внутрішній світ через одяг. Всякі змагання наперед, чи навпаки — відставання приносить тільки шкоди.

«Калейдоскоп» підготували: студент V курсу філологічного факультету Валерій Козак та Тетяна Альперіна.

ОГОЛОШЕННЯ

До уваги редколегій факультетів стінников. 21—22 грудня проводиться конкурс стінників, присвячений 50-річчю утворення СРСР.

Строк подання газет на конкурс до 21 грудня ц. р. Приносити газети в комітет комсомолу.

ПОПРАВКА

В № 37 газети від 8 грудня ц. р. допущено друкарську помилку. У статті про письменника П. Капельгородського слід читати спочатку: «Письменник-гromадянин» і далі за текстом.

Деканат, партійне та профспілкове бюро і колектив юридичного факультету висловлюють глибоке співчуття викладачеві факультету, кандидату юридичних наук А. С. Васильєву з приводу важкої втрати — смерті батька.

ГУМОР ДЕЯКИМ КЛАСИКАМ

Ніхто й ніколи не читав тих книг, Ніхто не чув їх переможних кроків, Він молодим до класиків не встиг,

Попав по старості, за вислугою років.

ПАРОДІЯ

Неначе вимітаючи сміття З давно уже не метеної хати, Я викидаю геть без воротня Із книг своїх порожнє і пихате.

С. ГОЛОВАНІВСЬКИЙ.

В квартирі ніби капримонт — Летить усе в квартиру

на сміття,

Летить годинник, шарф і зонт, Вірші летять без воротня. У павутинні чийсь портрет: Вікінг його без каяття!

То гений був? То був поет? Нехай летить без воротня...

Нарешті впорався таки,

На смітнику ще чуті дзвін,

І щирій праці завдяки Стою один між голих стін.

О. ЖУРАВЕЛЬ,

студент першого курсу

юридичного факультету.

«За наукові кадри», орган парткома, ректората, комітета ЛКСМУ і профкома Одеського ордена Трудового Красного Знамени

государственного університета ім. І. І. Мечникова, гор. Одеса. Адреса редакції: Одеса, вул.

БР 0157